

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan
praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje šte. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Leto XXIV.

V Celovcu, 2. marca 1905.

Štev. 9.

Opomin naročnikom!

Dasi smo nastopili že 9. teden po novem letu, je še mnogo naročnikov z naročnino na dolgu. Ker so stroški za list veliki, a se na drugi strani trudimo, da kolikor mogoče vsestransko, tudi s povečanjem lista, ustrezemo svojim naročnikom in bralcem, zato nujno prosimo, da tudi naročniki storé svojo dolžnost ter čimpreje določijo svojo naročnino.

Kdor bi naročnine do 15. marca t. l. ne vposlal, ali dotlej svojih stvari ne spravil v red, bi bili neljubo prisiljeni, mu ustaviti list.

Upravništvo „Mira“.

Boj za slovenske matrike.

Res, prav lepo napreduje cela ta stvar. Gotovo si naši dobri prijatelji v krščansko-socijalno-nemško-nacionalnem taboru niso mislili, da bodo s slikanjem hudiča na steno res priklicali istega. No, prepričani naj bodo, da jim prav iz srca privoščimo vihar, katerega že sedaj žanjejo in ga bodo še v hujši meri morali žeti, saj so bili oni sami prvi, ki so ga jeli sejati. Saj so bili oni prvi, ki so skrpali oni znani protest proti slovenskim matrikam ter ga vposlali celovškemu ordinarijatu, pri čemer pa seveda niso računali z dalekovidnostjo svojega škofa, katera pač presega ono krščansko-socijalnih nacionalističnih hujskačev malo dalj nego so si ti možje predstavljali. In res! Ni bila to najmanjša blamaža, da škof ni pripustil, da bi se bil oni hujskaški protest v konzistoriju prečital. Ali ta blamaža še ni bila dovolj.

Ker se v svojem celovškem glasilu ne upajo več nastopiti očitno proti slovenskim matrikam in njihovim braniteljem, izbrali so si glasilo krščansko-socijalne stranke na Dunaju, „Reichspost“, da tamkaj raztresajo svojo nemško-nacionalno norost. — Svoj čas je povdarjal „Reichspostin“ dopisnik,

da zna slovenski itd., a v zadnjih časih je bogatil predale tega lista s svojimi dopisi mož, ki niti najmanj ne pozna našega národa in našega jezika, mož, ki je komaj dobil avstrijsko državljanstvo, človek, ki bi imel največ povoda držati jezik za zobmi, ker o celi zadevi pač nima veliko več pojma, kakor pa zajec o bobnu, namreč celovski mestni kapelan Karol Haag, ki je prišel tam nekod iz Virtemberskega ali odkod že v celovško škofijo. Ako mislijo naši nasprotniki, da bodo s takimi junaki prišli do zmage, se pač zelo, zelo motijo.

Torej svojemu ljubemu, gotovo pristno nemškemu kapelanu Haagu, ne pa „slovenskemu hujskaču“ Dobrovca se mora zahvaliti dekan in mestni župnik Angerer za dvomljivo čast, da so „Fr. Stimmen“ dajale njegovo resnicoljubnost na precej tanko rešeto in s tem seveda še malo bolj privile škripec, v katerega se je vlovil na račun boja proti slovenskim vknjižbam. Radovedni smo res, kako bo neki deloval ta „flajšter“, ali samo na zunaj, ali morda tudi na znotraj.

Zuano je namreč, da je „Kärntnerzeitung“, katera je sicer poskusila, seveda samo enkrat, pokazati svoje nemško-nacionalne rozičke v zadevi slovenskih matrik, pa jih je takoj skrila, ko smo ji jih pošteno okrcali, priobčila na javno pisavo gospoda kanonika Dobrovca v predzadnji naši številki sledeči odgovor gospoda dekana in župnika Angererja:

„V „Miru“ z dne 16. svečana 1905, št. 7., je izšel uvodni članek, v katerem je priobčeno pismo gospoda Dobrovca, ki zanika, da bi bil jaz ugovarjel slovenski vknjižbi. „Mir“ izvaja iz tega še zaključek, v katerem mi predbaciva neresnico. Slovenski list pa mora sam priznati, da sem vpisal v širaco, kjer sem prvkrat našel slovensko vknjižbo, ne da bi bil vedel, da je to tudi prenešeno v glavno knjigo, sledečo pripombo: „Čemu ta vknjižba?“ Med izobraženci je vendar običaj, da se graja ali ugovor izreče na kolikor mogoče mil način. Vsled te moje pripombe bi bil g. kapelan Dobrovec dolžan, meni, ki sem odgovoren za matrike, odgovorjati. Mislim torej, da smem svoje postopanje z vso pravico zaznamovati kot ugovor, in se zavarujem proti temu, da bi me poleg tega še katoliški list dolžil neresnice. — Celovec, dne 17. svečana 1905. Henrik Angerer, dekan in mestni župnik.“

Tako torej. Neki slovenski pregovor pravi, da je izgovor dober, če ga prav pes na repu prinese, in tako si tudi mislimo o tem pismu sicer vsega spoštovanja vrednega g. dekana in župnika Angererja. Seveda pa nikakor ne mislimo, da smo kot „katoliški“ list dolžni brco, ki nam jo je dal še tako spoštovanja vreden mož, meninč tebinč vtakniti v žep. Gospodu Angererju je prav dobro došla naša pripomba, da smatra morda ono pripombo, ki je bila pisana s svinčnikom, za „protest“. Zakaj neki ni tudi dejal, da je smatral za protest pripombo: „Das Vaterland ist gerettet.“ Vsak pameten človek si bo to stvar razlagal takole. G. dekan Angerer je dobro vedel, da ne more niti on, niti kdo drugi ničesar storiti, ako se je slovensko vknjižilo, kajti po državnem osnovnem zakonu ima slovenska stranka v dvojezični Koroški in dvojezičnem Celovcu neomajeno pravico do slovenske vknjižbe v matrikah. Ker pa je oče dotičnega otroka sam osebno zapisal v matriko, da zahteva slovensko vknjižbo, je mislil g. dekan, opozorjen po kapelanu Haagu na to vknjižbo, da je bila ta, po očetu otrokovem v širaco vpisana zahteva odveč, in zato je pristavil ono pripombo. Da je g. dekan to svojo pripombo pozneje, vsled Haagovega dopisa v „Reichsposti“ in pisma mestnega starešinstva v svoji nepriliki, povzdignil do „protesta“, moramo pač postaviti na račun stiske, v katero ga je spravil njegov nemško-nacionalni kapelan Haag, ne pa g. Dobrovec s svojo slovensko vknjižbo. Da prvo ni mislil „protestirati“, pač najbolj kaže njegova posmehljiva pripomba, torej tudi „protest“: „Das Vaterland ist gerettet.“ Kar se pa tiče graje itd., in pa mnenja, da bi se bil moral g. Dobrovec zaradi dekanovih posmehljivih opazk še morda pred istim g. dekanom zagovarjati, no, tako neumnega človeka pač ni na svetu, da bi to imel za resnično. Torej če se kdo norčuje iz naše národnosti, katero pokazemo napram temu ali onemu uradu, naj se gremo še potem opravičevati? Kaj res mislite, gospod dekan, da je kaj takih norcev na svetu? Morda v vaših nemških vrstah, med nami Slovenci jih ni takih! Sicer pa je bil prepis v glavni knjigi že zdavnaj gotov, predno ste vi, g. dekan, s svinčnikom napisali sedaj tako slavni, prej pa tako posmehljivi — „protest“, kar ste vi sami tudi lahko mislili. Menda pa vendar ni bil

Podlistek.

Dobrač leta 1348.

(Priobčil J. Majerhofer.)

Na poti jim je zavoljo svojega slovenskega imena.

Po knjigah in kažipotih izginja zmirom bolj starodavno ime Dobrač in namesto njega vsiljujejo novoskovano „Villacheralpe“. Pa Dobrač je in ostane kos slovenske zemlje; okolu in okolu njega se čujejo slovenski glasovi, in slovenskih molitvic brezštevila se glasi vsako leto na njegovem vrhu v slovenski cerkvi. Lepo in hvaležno delo bi lahko opravila zilska podružnica slovenskega planinskega društva, če bi siromašno cerkvico malo popravila, napravila slovenske napise, in kak panorama s potrebnim pojasnilom in zapisnikom vsega, kar oko začasoma gleda raz Dobrača.

Po celem svetu slovi Dobrač kot koroški „Rigi“ — in mi ga ne poznamo.

Visok je Dobrač 2167 metrov. Precejšnja visokost, a stari Dobrač je bil svoj čas še precej višji. Kosati se je hotel celo z mogočnim Triglavom, katerega zavida zato, ker ga kraljevo solnce zjutraj najprej pozdravlja. Da, zadela je Dobrač grozna nesreča, katera se še ni pripetila nobenemu planinskemu velikanu: počil je, ter se razsul in bil ponižan za eno glavo!

Zgodilo se je to leta 1348, dné 25. januarja ob 4. uri popoldne.

Pravi Dobrač je tik zilske doline nad Podkloštom in Plajbergom, in vse gorovje, ki pola-

goma pada noter do Brnce in Beljaka — celih 11 kilometrov daleč — to je oni odtrgani, razsuti del Dobrača, ki je telebnil omenjenega dné z višine v dolino in pod seboj zakopal 17 vasi, 3 gradove in 9 cerkvâ!

Bila je mrzla nedelja. Beljačani in mnogi iz okolice so bili zbrani pri večernicah v prostorni farni cerkvi. Grom, podzemsko bobnenje, krik — in v enem trenutku je bila mogočna cerkev z zvonikom vred na kupu! Ne eden se ni rešil!

Bil je to tisti strašni potres, najhujši kar ga je sploh trpela Evropa, ki je leta 1348 prišel sem od Male Azije čez Grško, Hrvaško, Koroško, Bavarsko, in se čutil skoro noter do severnega morja, in ki je zaraditega toliko ljudi pokončal, ker je bil prvi sunek tudi najmočnejši in skoro tudi edini. Samo v Beljaku jih je bilo ubitih 5000. Po Kranjskem in Koroškem pa jih štejejo sovrstni zgodovinarji okolu 50.000!

Ta strašni potres torej je telebnil drugo dobračevo nadstropje v dolino, ki je postala kupastopolna noter do Beljaka in Brnce.

Streslo je zrak, da so se na cele ure daleč na okrog udirala okna in duri v hiše; popadali so ljudje po tleh, polomilo se je drevje. Podkloštarski opat je ravno gledal skozi odprto okno; zračji sunek ga je vrgel nazaj na tla. Gibali so se v celi okolici vsi zvonovi ter so sami zvonili, in krik in jok in javkanje je napolnjevalo ozračje.

Začelo pa je pokanje in bobnenje spodaj, pod obnožjem Dobrača. Ko se je nagnila gora in telebnila 1500 metrov globoko, razdrobila se je na male kose in grozoviti oblaki prahu so se vzdignili in bi kmalu zadušili skoro vse. Nad dve pedi prahu je

ležalo še dolgo potem na krajih, ki so bili oddaljeni po eno uro!

Nad 1000 prebivalcev je bilo v trenutku pokopanih. Veliko katoličanov je zblaznelo. Vse je mislilo, da je napočil sodnji dan, ter vpilo po usmiljenju. Noč navrh je bila grozna, ker je obdajal vse težki prah v groznem oblaku.

Ko pa je drugi dan prodrlo zlato solnce, prišli so prestrašeni ljudje v okolici šele k sebi ter začeli zopet počasi zapopadati, da še živé, da so še na svetu, da zemlja še stoji, in gledajoč v solnce so ginjeni jokali . . .

Pa nova nevarnost!

Zila, katera je tekla okolu Dobrača ter se malo pod Podkloštom obrnila proti severu, proti Dravi, v katero se je zlila potem precej nad Beljakom, ni mogla odtekat, zgradile so ji pot Dobračeve razsute skale ter je narastla, da je bilo jezero od Podkloštra do Brnce. Ljudje so vtekli v planine. V par dneh pa je Zila potrgala nasuti jez pri Mlinarjah, ter je poplavila hiše in ljudi!

Nobena živa duša se ni upala več na Dobrač in kakor pravi pravljica, slišali so večkrat, posebno ob nedeljah ob času večernega zvonjenja, mili jok na sedanjem Dobraču.

Pobožni Slovenci so se vendar ojačili ter so se zaobljubili, da bodo sezidali cerkvico v čast sv. Ani na vrhu Dobrača. Sv. Ana čuvaj naše hiše! In vsaki, kdor je prvokrat po grozni nesreči šel na Dobrač, je moral po obljubi nesti seboj kaj za zgradbo cerkvice. Milo jokanje revnih duš, pravi pravljica, pa je utihnilo, med ljudstvom pa je še sedaj govorica, da je na vrhu Dobrača zbranih veliko število revnih duš, ki so tja „zaklete“, ali „za-

g. Dobrovo vključ vseh preobloženosti z delom tako zanikern, da bi bil šele čez poltretji mesec prenesel vknjižbe iz štrave v glavno knjigo, za kar, kakor pravite, ste vi sami odgovorni! — Čudno se nam tudi zdi, da nam niste poslali svojega popravljenega „protesta“. Zakaj v „Kärntnerzeitung“, nam pa ne, ko smo vendar mi tisti, ki smo iz vašega in Dobrovčevega pisma — skovali „zaključek“?

„Fr. Stimmen“ obdelujejo po svoje te zanimive oblike „boja za slovenske matrike“. Nam je prav všeč, da se je začelo v nasprotniškem taboru živahno gibanje o tej zadevi, saj tako smemo upati, da bo stvar prej rešena. Saj se je dosedaj od „avtoritativne“ strani na tozadevne vloge vedno le odgovarjalo, da je „zadeva v obravnavi“. Da, prav hvaležni smo svojim nasprotnikom, da so iznesli celo zadevo v širjo javnost. Očitno priznamo, da pričakujemo od tega boja zase najboljšega uspeha. In kako pa ne? V celi boj je zapletena baje že tudi koroška deželna vlada, od katere pričakujemo popolne nepristranosti. Da bo knez in škof celovski popolnoma nepristranski, nam priča njegov izrek, da imamo Slovenci pravico do slovenskih matrik. Ako deželna vlada ne bi storila svoje dolžnosti, imamo še ministrstvo, ako to ne, pa upravno sodišče, katero malo drugače tolmači državne osnovne zakone, kakor pa kak nemško-nacijonalni koroški kapelan ali celovski mestni svet. Da nam je torej zmaga v naši pravični zadevi popolnoma zagotovljena, o tem niti najmanj ne dvomimo.

Torej le naprej, gospoda, v tej snovi! Mi bomo vedno tako prijazni, da ne bomo prezrli nikakega „Eingesendet“ itd., dasiravno nam v zadnjem času celo „pozabljata“ pošiljati svoje cenjeno glasilo, morda da bi kaj — prezrli. Da nam pa katera teh zanimivosti ne odide, zato bodo že poskrbele „Fr. Stimmen“ s svojimi goršičnimi „flajštri“. Torej — le naprej!

Naše šolske razmere.

Interpelacija poslancev dr. Ploja, dr. Žitnika in tovarišev na ministra za uk in bogočastje.

(Daje.)

Kar se je reklo o srednji stopnji, velja v glavnem tudi o višji stopnji. Da bi se slovenščina rabila kot pomožni jezik, kakor je omenil ekselencia gospod minister, je že radi tega izključeno, ker je veliko učiteljev popolnoma nezmožnih slovenskega jezika.

To dejstvo ne more biti po izjavi njegove ekselence gospoda ministra povod za pritožbo, ker po njegovem mnenju — s čimur seveda nasprotuje zgoraj navedeni trditvi, da se slovenščina goji na vseh stopnjah — učitelji višje stopnje, oziroma tudi že srednje, niti ne potrebujejo slovenskega jezika.

To se pravi odkrito govoriti in s tem naj bi bile torej ovržene vse trditve onih, ki trdijo, da utrakvistične šole nimajo pomembnejšega namena.

Kako naj se pa nato razume nadaljna trditev njegove ekselence gospoda ministra, ko pravi:

„šafane“ in ki čakajo odrešenja, katero jim morejo pridobiti romarji, ako se bližajo po kolenih.

Poskušali so na nekaterih krajih kopati ter so res našli v začetku tega stoletja nekaj zidovja in človeških kosti. Vsega odkriti seve ni mogoče.

Ti pa popotnik, če romaš od Beljaka naprej mimo Brnce do Podkloštra, spomni se, da imaš na desno velikansko pokopališče . . .

Dvojni detomor. Šele 21-letna dekla Mar. Pavlinyak iz Ogrske je bila te dni pred porotniki v Ljubnem obtožena, da je leta 1903. vrgla v vodo svojega 8 mesecev starega nezakonskega sina, avgusta 1904 pa teden staro hčerko. Oba zločina je priznala ter se ni mogla izgovarjati na bedo. Obsojena je bila v smrt na vislicah.

Milijonar — potepuh. V Parizu priredi policija od časa do časa gonjo za vsakojake potepuhe in ljudi brez strehe in sredstev. Pri zadnjem takem je bil med najbolj raztrganimi in najzanimivejšimi potepuhi, ki jih je dobila policija v roke, neki Henri Brun. Na vprašanje policijskega komisarja, od česa živi, je odgovoril, da ne živi kot potepuh vstled bede, ker je milijonar. Edino iz ljubezni za pustolovščinami in ponočnim potikanjem v vsakovrstnimi potepuhi se je odrekal udobnostim bogataša. Sprva se mu je uradnik le smejal, a potepuh je zahteval, naj vpraša nekega javnega notarja; ta je policiji res potrdil, da ima Brun pri njem naloženih 500.000 frankov, vrhutega pa je po svoji ženi poddedoval 2 milijona frankov. Ker Brun razum potepuštva ni ničesar zakrivil, izpustili so ga takoj, da nadaljuje svobodno življenje med svojimi ljubljenci.

„Od tistega šolskega leta začeni se na utrakvističnih šolah poučuje slovenščina po tri učne ure na teden.“

Koroški deželni šolski svet je sicer izdal leta 1891 odlok, po katerem je pouk v slovenskem jeziku za vse otroke obvezen; toda niti oblast niti učitelji se ne brigajo za izvedbo tega odloka, tako da je med 85 utrakvističnimi koroškimi šolami komaj dvanajst ali pa še manj takih, kjer se te ure točno obdržavajo in se redno poučuje slovenščina. Kateri nadzornik pa se tudi briga za to? Saj celo v tedniku ni nikakega predelka za slovenski jezik, kjer naj bi se mogla vpisati obdelana snov. Prav brez skrbi bi se lahko preiskalo vse iste utrakvistične šole, a vzlic temu ne bi bilo mogoče najti niti enega zvezka za slovenski jezik, ker se sploh na nobeni utrakvistični šoli ne pišejo nikaki slovenski sestavki ali pisma. Otroci se ne nauče niti latinske pisave gladko pisati, ker se vadijo vedno le v nemški pisavi.

Kot nekaj posebnega pa moramo še tu pribiti, namreč da se včasih tudi dogodi, da učitelj, ki poučuje slovenski jezik, manj zna slovenski kakor pa otroci, da mora otroke včasih imeti za tolmače.

Iz vsega povedanega se torej po izreku njegove ekselence gospoda ministra ne more sklepati, da imajo utrakvistične šole pomembnejši namen. Temu oporekati bi bilo pač nekoliko preveč drzno.

Samo ono kar je rekel ekselencia gospod minister o pouku v krščanskem nauku, se strinja z dejanskimi razmerami. Krščanski nauk se poučuje na vseh stopnjah slovenski. (Posamezni slučaj se pa tudi najdejo, da se krščanski nauk poučuje tudi nemški na srednji ali višji stopnji. Tako n. pr. poučuje župnik Križaj na Vratih na srednji in višji stopnji krščanski nauk v nemškem jeziku.*) — Pripomba uredništva.) Učitelj ima vsled tega „prijetno“ zavest, da more katehet govoriti z otroci v njihovem materinem jeziku, da si more osvojiti njihova srca in pridobiti njih zaupanje, kar učitelju ni mogoče. Sicer naj se pa le popraša katehete, kake jezikovne težave, posebno pri branju, morajo premagati. Zakaj, je pač popolnoma jasno.

Da šolska oblast to izjemno stališče pouka v krščanskem nauku, katero ni utemeljeno z nikakim odlokom, vendarle molče priznava, se mora pač tolmačiti tako, da je šolska oblast izpoznala, da bi hladnokrvnost slovenskega prebivalstva le znala imeti svoje meje in da se ne sme torej preveč izkušati.

Na upravičeno pritožbo v že omenjeni interpelaciji, da večina učiteljev, ki so določeni za slovenske šolske otroke, ne zna deloma slovenščine popolnoma nič, deloma pa pre malo, je odgovoril ekselencia gospod minister sledeče:

„Za popolnoma slovenske in utrakvistične šole je potrebnih 174 učnih moči. Od teh je 141 popolnoma zmožnih slovenskega jezika, 19 nepopolnoma in le 14 jih je, ki ne znajo slovenski. Ako se pomisli, da na mnogih dvorazrednih utrakvističnih šolah učna moč v drugem (!), na vseh trirazrednicah učna moč v tretjem, na štirirazrednicah učne moči v tretjem in četrtem razredu ne potrebujejo slovenščine, se sme trditi, da teh 33 učnih moči na utrakvističnih šolah, katere ne znajo popolnoma slovenskega jezika, ali pa čisto nič, ne more biti povod za resne pritožbe.“ Tako minister!

Ministra je pač moral v tej zadevi poučiti nekdo, kateri nima sploh pojma o jezikovnih zmožnostih učiteljev na utrakvističnih šolah.

Z lahko vestjo smemo po naših zanesljivih poizvedovanjih trditi, da jih izmed imenovanih 174 učnih moči komaj 20 zna toliko slovenski pismeni jezik, da bi mogli v njem sestaviti brez pogoška kratek sestavek, in bi se mogli jezika posluževati tudi v govoru. Zadovoljivi redi iz slovenskega jezika v zrelostnem spričevalu niso za nas nikak dokaz, da dotičniki znajo slovenski jezik, kajti dobro vemo, na kak lahek način je večina učiteljev dobila te rede. Resnica je, da večina učnih moči, ki delujejo na utrakvističnih šolah, ne zna toliko slovenskega jezika, da bi ga mogla poučevati kot učni predmet.

Kako naj se to pojasni?

Prvič se boljšega znanja slovenščine niti ne zahteva, vsled česar se tudi nihče ne prizadeva si tako znanje pridobiti.

Drugič se pre malo skrbi za učiteljski naraščaj in vzgojo zmožnih učiteljskih moči. Tako se na učiteljsko edino, za slovenščino določena učna ura metodike v četrtem letniku prebije z brezpomembnim govorčenjem.

Malokdaj se prigodi, da bi kak učitelj privedel kakega gojenca v učiteljske; ne privošči namreč nikomur svoje bridke usode.

Tretjič. Dasiravno so učitelji na utrakvističnih šolah po večini slovenske narodnosti, vendar pa kažejo vsled svojega političnega mišljenja nekako nenaklonjenost napram svojemu materinemu jeziku, rabijo ga le prisiljeno in ga popolnoma za-

nemarjajo. Da bi bilo to posebno pametno, se tudi z njihovega stališča ne more trditi, kajti stem se vedno bolj odtušujejo svojemu narodu in izgublajo vedno bolj in bolj svoj vpliv nanj.

(Konec prihodnjič.)

Koroške novice.

Predpustna veselica, katero je priredila prošlo sredo „Národná čítalnice“ celovška v prostorih „Mas-Igartna“, je izpala kljub zelo neugodnemu vremenu kar najizbornejša. Ob določeni uri so se začeli polniti obširni prostori z ljudstvom, katerega ni samo prišlo iz Celovca velika množica, ampak tudi od oddaljenih krajev. Videli smo narodnjakov iz Beljaka in okolice, iz Kanalske in Ziljske doline, od daljne štajarske meje, iz spodnje Koroške in drugih krajev. Posebno odlikovali so se po številu Rožani in Beljačani, ki so prišli s polnoštevilnim pevskim zborom, ki je med veselico marsikatero prelepo pesen zapel. Kako je ta veselica ugajala občinstvu, ki je od daleč došlo v Celovec, kaže današnji dopis iz spodnje Koroške.

Veselica se je vršila po sporedu. Igrala je godba tukajšnjega 17. (kranjskega) pešpolka pod vodstvom g. kapelnika samega, vmes pa so izborno peli celovski mešani zbor in moški zbor delavskega društva celovškega ter zbor beljaškega omizja, ki so vsi želi od občinstva dosti viharnega priznanja. Zatem je sledila igra „Dva gospoda pa eden sluga“, katero so naravnost izborno igrali: gospodični Einspieler-jeva in Doberšek-ova in gospoda Ekar in Vabič. Viharno ploskanje po igri, med igro pa pazno poslušanje občinstva, ki je tesno natlačeno stalo v dvorani, zlasti pa tudi obilni smeh, ki ga je vzbudil sem in tam sluga Ivan (g. Šusteršič), kazalo je globoko zanimanje došlega ljudstva. Sledila je potem plesna zabava, pri kateri je k prvi četvorki nastopilo okoli 60 parov v dveh redih. Plesalo se je pridno, akoravno je začetka primanjkovalo prostora; zlasti so se plesalci po čednih Ziljankah, katerih je bilo žalibog došlo to pot le malo, in drugih gospodičnah v národni noši kar trgali. V odmoru so dame delile svojim plesalcem cvetlične šopke in plesne redove ter se je potem pridno plesalo do ranega jutra. Zadnjo četvorko je plesalo še okoli 30 parov, potem pa so se ljudje počasi razšli.

Reči moramo, da se je veselica navzlic slabemu vremenu še dosti dobro obnesla; želeli bi bilo za prihodnje take slučaje le še boljše uredbe in paznosti v marsičem. Pisec teh vrstic pa si je mislil, ko je videl guče ljudi: „Kako bi tu bilo šele vse premalo prostora pri dobrem vremenu!“ Skrajna potreba je, da si Celovčani napravimo kmalu obširen svoj **národní dom**, ker to potrebo je letošnja veselica sijajno dokazala.

Celovec je rešen. Ker je imel gosp. dr. Metnitz tako trdo glavo, da se ni nikakor hotel udati želji celovških mestnih očetov ter zopet za sesti toplega prostorčka na podžupanskem stolčku, razjezili so se čuvaji mestnih dobrot ter izvolili za podžupana občinskega svetovalca Suppana. Celovško mesto pač ne more biti brez podžupana s slovenskim imenom. Hajl tjače bindiša!

„Freie Stimmen“ — pa urednik „Mira“. „Freie Stimmen“ z dne 22. svečana so v svojem članku, v katerem razpravljajo o slovenski vknjižbi v krstni knjigi celovške mestne župnije, blagovolile omeniti tudi urednika „Mira“. Pravijo namreč na enem mestu, da je urednik „Mira“ — duhovnik, na drugem pa, da je urednik „Mira“ — oni duhovnik, ki ima v župni cerkvi celovški jutranje pridige. Ker dosedaj še nisem imel nikdar časti in je tudi najbrž ne bom imel, da bi pridigal v mestni župni cerkvi ali sploh v kaki drugi, ker namreč nisem duhovnik, temveč čisto navaden človek, in sicer oženjen, oče enega otroka — deklica je — ki se bo smel ponašati, da je že v svoji najnežnejši mladosti delal neznanske preglavice oženjenim in neozženim ljudem, protestiram najodločneje proti zgoraj omenjenim trditvam v „Freie Stimmen“. Kaj naj si vendar ljudje mislijo o meni? Najprej — ni še dolgo temu — pišejo „štímce“, da se je vknjižil krst moje hčerke v matrikah celovške župne cerkve; komaj mesec dni pozneje pa, da imam, seveda kot duhovnik, jutranje pridige v isti župni cerkvi. Ne, tega pa ne! Prosim torej slavno uredništvo slavnih „Freie Stimmen“, da bi blagovolilo blagohotno vzeti na znanje to izjavo ter svojim bralcem pojasniti, da urednik „Mira“ ni duhovnik, temveč popolnoma navaden človek, oženjen, oče enega otroka, kateri je krščen v mestni župni cerkvi celovški, o čemur lahko podam popolnoma verodostojen dokaz, namreč krstni list svoje hčerke, na katerem ni družega nemškega, kakor edino le pečat župnega urada, drugo pa popolnoma vse slovensko, celo tiskovina je samo slovenska. Toliko v pojasnjenje slavnemu uredništvu slavnih „Freie Stimmen“.

Anton Ekar,
urednik „Mira“.

*) Istotako g. župnik dr. Amschl v Vetrinju.

na K 4299-55. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, ako tudi ni član zadruge, ter se obrestujejo po 4% od 1. dne po vložitvi sledečega meseca pa do zadnjega dne meseca pred vzdigom. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta kapitalu brez posebnega naročila. Rentni davek plačuje posojilnica. Zneski se izplačujejo navadno brez odpovedi, seveda kolikor dopušča blagajnično stanje. Od posojil, katera dobivajo le člani, se zahtevajo 5¼% obresti na osebni kredit, 4¾% obresti proti vknjižbi. Posojilnica je član „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“, katera je zadnjo revizijo izvršila dne 14. julija 1904.

Hranilnica in posojilnica v Kazazah bo imela dne 12. sušca, t. j. v nedeljo, ob 3. uri popoldne svoj letni občni zbor v hranilnični pisarni. Vabijo se vsi združniki. Spored je naslednji: 1. Poročilo o letnem delovanju in potrdilo računa za leto 1904. 2. Sklepanje glede čistega dobička. 3. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev. 4. Razni nasveti in predlogi. Ako bi se ne zbralo zadostno število združnikov, se bo uro pozneje sklepalo brezpogojno. *Odbor.*

Dopisi.

Spodnja Koroška. (Národní čuti po celovski veselici.) Človeka res veseli, ako pride med tako veselo družbo in tam vidi zbrano tako veliko množico ljudi, in sicer samo vrle Slovence obojega spola, iz vsakega stanu in vsake starosti, kako se tam vzajemno in zložno veselijo, kakor brat s bratom občejejo, stari in mnogi zaslužni gospodje iz različnih stanov se ne sramujejo govoriti in občejevi z vsakim priprostim kmetom. Tam vidiš mlade gospode raznih stanov, ki bodo v prihodnje bojni vodniki za naše národne pravice, kako isti prijazno kramljajo in razgovarjajo se z vsakim še tako priprostim človekom, in ako človek pomisli, da se taká veselica godi v glavnem mestu dežele, v kateri prebiva dobra tretjina Slovencev, katero so pa naši nasprotniki že davno razglasili za nemško mesto, ga mora to še posebno veseliti. Ako človek vse to vidi in premišljuje, silijo mu lahko različne misli v glavo. Kakor smo bili tukaj na veselici složni, vztrajni in vneti in tudi delavni, tako mi, predragi Slovenci in Slovenke, bodimo korajžni in delavni in neodjenljivi in pojdemo ven na polje politike in delajmo tamkaj neutrudljivo in neprestrašeno za nam postavno zajamčene pravice našega milega slovenskega národa. A dragi moji, pojdemo pa vsi iz vsakega stanu in vsake starosti, moški in ženske, pa povsodi, po celi črti, od Spodnjega Dravograda in gori do laške meje, vsi združeni in vsi naenkrat jo vdarimo, in nastopimo najprvo v boj za naše národne in pravilno urejene ljudske šole; to bodi nam prvo in najbolj imenitno in potrebno delo, in sicer vsi po enem in istem načrtu, katerega nam mora priskrbeti naše slov. politično društvo, kateri načrt je nam že več kot pred enim letom na nekem shodu v Celovcu bil obljubljen. Ali obžalovanja vredno je, da še zdaj isti ni prišel na dan. Voditelji našega národa, kar ste obljubili, storite brž, da vsa stvar ne bo spet zaspala. Zastonj je tarnati po časnikih o slabih šolah, ako v resnici ne delamo naprej. Kakor o šoli, tako moramo tudi v vsaki mali stvari delati združeni, vsak na svojem mestu, povsodi in ob vsaki priložnosti povdarjati in potegovati se za pravice. In po slovenskih vaseh glejmo, da se odpravijo nemški napisi in se s slovenskimi nadomestijo. Velečastita duhovščina naprej s slovenskimi matrikami in slovenskim uradovanjem! Ne pomišljajte se, ali bi ali ne, ampak odločno in sicer vsi; ne bojte se, saj je ljudstvo za vami! Slovenske občine in krajni šolski sveti, začnite slovensko uradovati! Začnimo tudi s sodnijami! Ako dobimo nemška vabila ali druga pisma, ki nam jih donaja sluga, vrnilimo jih in zahtevajmo slovenska! Sodnije morajo slovensko uradovati z ljudstvom, ker so tam c. k. uradniki, ki so zapri-segli na postavno, ko so službo nastopili; ako iste ne bi spolnjevali, tedaj so res kazni vredni. Predragi Slovenci! storimo trdni sklep in začnimo odločno delovati; zdaj pride prvi sušec leta 1905. Ta dan bodi začetek naše trdne volje, potem bomo obhajali še-le pravo národno veselico, pa ne predpustno, ampak velikonočno vstajenje, vstajenje našega milega národa iz smrtnega spanja. *)

Priprosti kmet.

V zadevi slovenskih matrik. Neki izvenkoroški list je pred kratkim pisal, da naj bi Slovenci na Koroškem ob vsaki priliki zahtevali od svojih župnikov, da vpišejo bodisi krste, poroke itd. v matično knjigo slovenski. Kak posameznik naj bi skrbel, da bi se njegova zadeva vknjižila slovenski! — Verjamemo, da je imel dopisnik tistega lista najboljšo voljo, ali vžlic temu moramo sle-

deče pripomniti: Naš boj za slovenske matrike ni boj posameznika za njegove pravice, temuč boj slovenskega národa na Koroškem za njegove pravice. Mi nikakor ne zahtevamo le drobtinice, da bi se posameznikom v posameznih slučajih ugodilo, temuč zahtevamo popolnoma isto pravico zase, za cel národ, kakor jo imajo Nemci zase. Mi zahtevamo, da se v vseh župnijah, kjer bivajo Slovenci v večini, vodijo matrike v slovenskem jeziku, ne da bi Slovenec to šele od slučaja do slučaja moral zahtevati. Ob enem pa seveda priznavamo tudi drugi deželni národnosti pravico, da v njej pripadajoče osebe smejo zahtevati zase vknjižbo v njihovem jeziku, kakor se mora tudi nam Slovincem priznati pravica, da se nam tamkaj, kjer smo v manjšini, ugodi s slovenskimi vknjižbami. Kakor imajo Nemci v nemških krajih nemške matrike, ne da bi od slučaja do slučaja zahtevali nemške vknjižbe, tako hočemo tudi mi Slovenci imeti v naših krajih slovenske matrike. Slovensčina je pravilo, nemščina le izjema, kakor bodi v nasprotnem slučaju nemščina pravilo, slovensčina pa izjema. Zato tudi nimamo čisto nič proti temu, da so v mestu Celovcu praviloma matrike nemške, pač pa zahtevamo, da ima tudi celovski Slovenec pravico zahtevati zase slovensko vknjižbo, ker je Celovec glavno mesto dvojezične dežele, ker je Celovec v resnici dvojezičen, ker poslujejo vsi drugi uradi dvojezično. — Toliko smo hoteli pripomniti, da se ne bo našega boja za našo pravico napačno umelo. Torej Slovincem, kar nam gre!

Št. Jakob v Rožu. Naša občina ima premalo bikov. Vsaka okrajna občina bi morala imeti najmanj enega bika in dobro bi bilo, da bi bila tu in tam po dva, eden starejši in eden mlajši; leto ali dve leti staro telico še ne more k takšnemu biku peljati, ki ima morebiti 6 do 7 meterskih centov žive vage. Podgorje imajo enega, ki ima postavno dovoljenje do skakanja, vsa šentjakobska fara ima pa samo enega, imeti bi jih pa morala najmanj 6 do 7; tedaj bi živinoreja napredovala, tako pa gre rakovo pot. Gospod Boštjan, ki ste načelnik živinorejske podružnice, ali ne boste kaj storili za povzdigo živinoreje? Kmalu bo leto kar sta z gosp. nadučiteljem Krebitzem ustanovila omenjeno podružnico, pa še zdaj ni sluha ne duha o kakšnem delovanju; ne razume se, ali sta napravila to samo sebi v čast, ali iz kakšnega drugega namena, zdaj, ko se kaže taka živa potreba, povzdigniti živinorejo, pa roke v križ držita. Iz tega se vidi da je bila to le politična komedija št. Krebitza. Na dan volitve ste vse vkup zbobnali, nekaj udov imate celo takšnih, od kojih sedem vkup komaj eno kozo redi, pa še pravijo, da bodo morali manj živine rediti, sicer bi morali krmo kupovati. Saj tudi vi, g. Krebitz, nimate kakšne druge živali, kakor kako kuro, ki vam včasih kakšno jajce stisne. Vam je bilo samo za to, da ni bil izvoljen g. Štiker za načelnika omenjene podružnice, ki je izdelal z dobrim vspehom kmetijsko šolo, ampak šlo vam je za to, da postane sedanjí napredni kmet načelnik, ki zna komaj svoje ime podkrižati, o živinoreji pa ravno toliko zastopi, kakor vi sami. Pa brez zamere!

Podgrad v Rožni dolini. Po opravih pridem včasí tudi v spodnjo Rožno dolino; tako sem prišel slučajno tudi v prijazni Podgrad. Ker sem pa videl samo „Gasthause“, sem vprašal kmeta, ki mi je prišel nasproti, ali tukaj ni kake gostilne. Ker mi je pa ta tudi le „Gasthaus“ pokazal, sem pa šel rajši k „tatrmanu“, kjer sem dobil čisto „frišnega“. Ker se mi je kmet zdel prav prijazen, sva se še malo razgovarjala o tem in onem. „Ali je tukaj v Podgradu kako društvo?“ ga vprašam. S tem vprašanjem sem ga spravil malo v zadrego; ne vem, ali ni prav vedel, ali pa ni hotel takoj z besedo na dan. „Društvo? Ne vem, tako nekaj je; pa mislim da ni društvo.“ „Tajče sinherpunt“ mu pravijo. „Za božjo voljo, kaj pa je to; mislil sem si najprej na kak „tajče sunder-punt“. Ko je rekel, da se peti učijo, sem še-le prišel na to, kaj hoče. Hotel je reči: „Deutscher Sängerbund“, a se mu je pokazilo. Ti šmentaj ti! sem si mislil, tega ja ni mogoče, ker pred par leti še nobenega Nemca ni bilo tukaj; strmél sem, ko sem zvedel, da je Nemcev v Podgradu tudi zdaj „brez števila“. In nekje drugod sem zbral tudi to, da se ukvarja s „tajčim sinherpuntom“ — kdo? čujte in strmite! — slovenski učitelj Martinjak iz Medgorja! To mora biti komedija! Nemcev je „brez števila“ in vendar „tajče sinherpunt“! Ali je „tajče sinherpunt“ že osnovano in potrjeno društvo ali še ne, tega nisem mogel zvedeti, morebiti še le bo; to je pa dognana resnica, da se učijo trdi Slovenci — nemške pesmi! Občudovati moram pa potrpežljivost g. učitelja, ki se ne boji dolgega in strmega pota iz Medgorja v Podgrad, kjer mora svoje pevce najprej učiti, kako se nemške besede izgovarjajo; kaj pomenijo, tega že ni več tako potrebno vedeti. Stalo ga bo pač še mnogo truda

in vztrajnosti, predno bo skoval iz trdih Slovencev — „Deutschen Sängerbund“! „Tajče“ in pa „aj!“ se jim že dotrobi; drugo se jim pa lahko vse po slovensko „dotajča“ — vse iz ljubezni do nemškutarije!! Sicer pa le vrlo naprej, bo že šlo vse skupaj „aj!“ — po Dravi!

Slovenske Rožne doline sin.

Škocijan. Prav veselo je bilo pri nas v nedeljo dae 19. t. m. popoldne. Priredila je namreč naša vzgledno-delavna Ciril-Methodova podružnica predpustno veselico „pri Majarju“, katere se je udeležila ogromna množica udov in prijateljev družbe. Videli smo prav izobražene goste med obilim národnim ljudstvom cele zgornje podjunske doline, kateri vsi so bili enega srca in enega duha.

Začetek zborovanja je otvoril podružnični predsednik J. Povoden p. d. Pušnik, ki je imenom podružnice prav uljudno pozdravil zborovalce, posebno došle goste ter izrazil veselje nad nepričakovano veliko udeležbo.

S posebno pozornostjo in zanimanjem so nato zborovalci sprejeli krasen govor č. g. kanonika Jos. Dobrove-a, ki se ni plašil prihiteti celo iz Velikovca v našo sredino. Razpravljal je, da katoliški duhovnik ni sovražnik omike ter to dokazoval na podlagi zgodovine. Mimogredé je nadalje omenjal napačni učni načrt sedanjih koroških šol ter končno spodbujal udeležence, naj pridno naročujejo in berejo dobre časnike, v prvi vrsti naš koroški „Mir“ in mladeniško glasilo „Naš Dom“, kakor dobroznane Mohorjeve knjige. Ravno z zadnjimi naj se požurijo vsi, ki še tega niso storili, ker čas za odposlatev imen in denarja je tu, kar naj blagovolijo uvaževati razven Škocijancev tudi vsi bralci „Mira“. Glasno ploskanje in pritrdjevanje zborovalcev je bil živ dokaz, da je govoril ljudstvu iz srca; pokazalo se je pa tudi, da naše ljudstvo v resnici čuti v svojem notranjem slovenski, le poguma mu še manjka, svoje prepričanje javno pokazati. Če pomislimo, da se je vkljub temu, da so ta dan na več krajih v okolici bile razne veselice, in da tudi vreme ni bilo posebno vabljivo, zbralo toliko ljudstva, zadobi ta dokaz še večjo in neovrgljivo moč in veljavo.

Povzel je še besedo tinjski kaplan gosp. Rup. Roter, ki v vrlo šaljivem govoru, kateri je bil nešteto krat prekinjen z glasnim smehom, jasno dokazuje, da smo 1. ljudje, 2. Slovenci in 3. da imamo kot Slovenci ravno tako pravico do obstanka, kot vsak drug národ, čeravno to zanika — nemčurski katekizem. Tudi ta nadarjeni govornik je žel burno odobravanje.

In sedaj so nastopili domači fantje ter nam uprizorili kar dve veseloiгри: „Kmet Herod“ in „Pravica se je skazala“. Klobuk dol pred njimi, smo si mislili, ko smo jih videli tako spretno se sukati na odru. Vsak je bil na svojem mestu, za kar gre prva zasluga predsedniku p. d. Pušniku. In če pomislimo še primeroma kratek čas, ki jim je bil odmerjen za učenje in vaje, jim moramo izkazati naše popolno priznanje in pohvalo.

Med posameznimi točkami pa je popeval mohliški mešani zbor národne pesmi tako ljubko, da je bilo veselje. Da, vesel dan je bil to za Škocijan, kakoršnega mogoče ne doživimo zopet tako kmalu. Škocijan je pokazal ta dan očitno, da se vzbuja in predramlja iz národne zaspanosti. Le tako naprej! Saj je itak že neko središče v zgornji podjunki dolini, in zato vprašam, ali pa bi se ne dalo tukaj še kaj več storiti za sveto národno stvar?

Težko smo se, že pozno v noči, razšli iz prostorov, ki so nam ta večer napravili toliko vsakovrstne zabave; položil pa se je tudi na domovinski oltar koroških národnih šol dar po vstopnini in prodanem „národnem koleku“. Zašepetali smo si še pred odhodom na uho, ali se bomo prihodnjič zbrali k enaki prireditvi li že v gostilni, ali še vedno v — Gasthaus-u. Upajmo da v gostilni. Sicer pa hvala gostilničarju, ki je skrbel za točno in dobro postrežbo. Torej na svidenje prihodnjič!

Grebinj. Kuhali so cel mesec in glej, rodila se je smeja vredna miš. Ubogi Kindlman, kaj pa ste vi še nazadnje zagrešili, da vas sedaj iz gole hvaležnosti pošljejo grebinjski tajcnaceljni v „Ruhberg“, t. j. v pokoj (glej Unterkärntnerische Nachrichten št. 15. od 22. febr.). Táko je plačilo sveta; ogenj in voda nikdar nista bila dobra prijatelja. Pravi slavospev pa so zakročili bivšemu župniku Petku; ta je moral biti pač čuden mož, da je tako veliko občino in še toliko let sam vodil, seve z glacé, kakor nasprotniki. Lepo spričevalo za Grebinjčane okoli 4000, da ne vejo, kaj jim je v prid. Da, ko bi pač tam enkrat zasvetila luč pešice teh naceljnov, tedaj bo Grebinj koj Berolin, a grozde je kisle, ker visi previsoko. Ker ste bili izbačeni iz občinskega odbora, to vas srbi. A Grebinjčani so konservativni in pijejo že čez tisoč let vodo, ki se jim dotaka po lesenih cevih, zakaj železne bi jim bile letošnje zimo gotovo zamrzile, a zraven še mislijo, da ni treba napeljavati vode v prvo nadstropje, da bi se mlade gospe ku-

*) K temu uredništvo samo pripomni, da nas mora biti veselje, da naš priprosti národ že čuti toliko zavesti v sebi, da mora nas olikance skoraj biti sram, ki za njim žalibog še dostikrat zaostajamo.

Št. Jurij na Velikem Strmcu. Naš učitelj g. Marinič je rojen Slovenec. On zastopi slovenski in zna tudi. In ker je Slovenec, so ga določili tudi na dvojezično šolo na Vel. Strmec. Otroci so vsi slovenski; od doma ne zna noben nemški. Učitelj pa si je vtepel v glavo, da morajo vsi otroci postati menda — Kitajci. On ne izpregovori še besedice ne slovenski z otroci, ki ne znajo nič drugega kot slovenski. Govori nekaj, česar otroci ne zastopijo. Zlobudrá neko tujo, otrokom neznan zmes. Morebiti da govori kitajski. Bog ve. Pisec teh vrstic nima priložnosti, da bi slišal enkrat tisto tujo zmes. Vprašam otroke. Ti pravijo: nič ne vemo, nič ne zastopimo. Pa bo učil kitajsko! Kut — teng — tak. Dà, dà — kinezar! Gospod Palla, mi bi radi imeli tudi enkrat kakega Culukafra ali Hotentota. Je že — „vse glih“.

Dobrlavas. Najodločnejše protestujemo proti volitvam po najnovejšem volilnem zapisniku. Ob enem prosimo slavno c. kr. deželno vlado, naj nam ona priskrbi pravilni zapisnik, naj že potem zmaga naša ali nasprotna stranka. Pravico hočemo in to si bomo znali tudi priboriti. *Več volilcev.*

Apače. (Šola.) Deželni šolski svet je potrdil odlok c. kr. okrajnega šolskega sveta v Velikovem z dné 15. avgusta 1904 gledé samostojne ljudske šole. — Bog daj, da bi nova šola prinesla ljudstvu mnogo blaga!

Umrla je na Prevaljah 25. jan. občesposlovana učiteljica ročnih del gđe. Marija Köstenberger po dolgi mučni bolezni — jetiki. Velikanska udeležba pri njenem pogrebu je pričala o njeni priljubljenosti.

Prevalje. Pri 2. mesečnem zborovanju delavskega društva 19. febr. je nastopil kot glavni govornik mladenič Leopold Abraham, ki je v izbornem govoru pokazal vzroke gospodarskega propada. Vrlemu mladeniču kliče: „Neustrašeno naprej!“

Črneče. (Smrtna kosa.) Prinašamo prijateljem in vsem narodnim delavcem žalostno vest, da je previden s svetimi zakramenti preminul dné 18. svečana narodnjak gospod Josip Kurtev p. d. Sitar na Brodu. Star še-le 56 let svojega konca še ni pričakoval. Skrben za zdravje, izogibal se je vsega škodljivega — vendar pa ni mogel zabraniti ledvičnega vnetja — ki je nehale s smrtjo. Bridko je zadela ta izguba mlado ženo in nedolžne otroke, katerim je bil rajni ljubezniv soprog in skrben oče. Potrla pa je ta smrt tudi druge — vse dobromisleče znanee. Rojen v Črnečah je Josip Kurtev prvi čas svoje dorastle dōbe tržil z lesom in ga spravljaj po plaveh v daljni Osek. Pri tem se je gmotno povzdignil. Še po dolgem je rad pripovedoval o svoji podravski vožnji in občevanju med južnimi Slovani. Dasi med dravograškimi nemčurčki vzgojen, čutil je preminoli s slovensko stranko. Zadnja leta je celo požrtvovalno za njo deloval. Dokler ni bilo za naš okraj „Narodnega Doma“, vršili so se slovenski shodi pri njegovi hiši. Za postavljanja „Narodnega Doma“ v Dravogradu je z veseljem sodeloval — oviram, ki so jih delali narodni nasprotniki — stavljal se je hrabro v bran. Izbruhe nasprotne netaktnosti je mirno zavračal v trdnem zaupanju, da zmaga biti mora naša. Dasi ga narodni nasprotniki po svoji nestrpnosti šegi niso ljubili kot delavca slovenskemu rodu v korist, a soglasno so mu dajali v grob spričevalo poštenega in odkritosrčnega moža. Dà, to so narodni Slovenci! Žrtvoval je on svoje moči zadnja leta dravograški posojilnici. A to ni bilo njegovo jedino delo za bližnjega. Delal je tudi v korist občine kot njen odbornik in svetovalec, in za šolo kot marljivi šolski načelnik. Storil je on več, kar „veleval mu stan“ in k neumornemu delu navduševali so ga verski nagibi. Bil je krščanski mož in kot takšen udan svojim duhovskim predstojnikom, brez katerih nasveta ni storil odločilnega koraka. In kadar take može smrtna kosa kosi, je naša žalost in potrnost ob njih grobovih opravičena. Navzlic slabemu vremenu spremljala je v pondeljek dne 20. svečana ogromna množica rajnega v znak velikega spoštovanja na zadnji njegovi poti. Pač ni mislil on, ko se je vračal dne 8. prosinca, na dan inštalacije iz župnišča domu, da v prihodnje njegovi poti v Črneče ne bode vrnitve več. Škoda moža. Naj mu je zemlja lahka!

Spodnji Dravograd. (Grozna nesreča.) V torek popoldne dne 21. svečana hotel je hlapec pri p. d. Poberžniku v Otiškem Vrhu brusiti rezila za slamorezni stroj. Brusilo je napravljeno pri umetniškem mlinu in je žene voda. Ker je pa bil jermen gonilnega kolesa nekoliko poškodovan, ga je začel posestnik Jakob Majdič sam popravljati. Žal, mu je prišel pri tem kos suknje pod jermen vrtečega se kolesa. To je vzdignilo Jakoba Majdiča in ga vrglo čez med proti sebi se vrteča kolesa mlinškega stroja. Kolesa so mu prerazela levo nogo in padec ga je tudi drugod močno poškodoval. Padajoč proti morilnim kolesom vpil je v groznem trenutku na Devico Marijo, katera mu je pripomogla, da je smrt čakala na njegovo spre-

videnje s svetimi zakramenti. Drugo jutro prepeljali so ga v bolnišnico v Slovenjigradec. Dasi je sloveči in spretni operater dr. Harpf izvršno izvršil operacijo, je ponesrečenec ob 10. uri zvečer vsled slabosti in velikih poškodb izdihnil svojo dušo. Bog tolaži obupno družino!

Šteben pri Bekštanju. (Nesreče.) Ponesrečil se je 4. svečana tukaj v Dvorcu pri Martinču Jože Frank, 45 let star in oženjen. Z zvrhnega patra je neprevidno spodrsnil in tako nesrečno na gumno padel, da je že v treh dneh potem umrl. Dne 23. svečana pa sta bila mladi Jurij Lieskovnik, komaj 24 let star in še le tri mesece oženjen, p. d. Marinič in gostilničar v Pogorjah, in njegov hlapec od snežnega plaza zadeta in zasuta. Vozila sta drva za apnenico iz „Cvanegarjeve“ planine izpod „Panirja“, kjer so gole trate in visoke strmine. Jurij Lieskovnik, mož krepke, trdne postave, je bil iz snežnega ogreba mrtev izkopan, hlapec pa še živ, vendar na eni nogi in roki močno poškodovan. Tudi obadva konja sta se pod snegom zadušila. Pred 18. leti, t. j. 13. svečana 1887, je ravno tam v tem kraju in pri taistem opravilu, zares čudni slučaj je to — ravno popolnoma enaka nesreča se prigodila. Jurij Stark p. d. Gracelj, gostilničar v Maloščah, in njegov mladi hlapec sta bila od silnega snežnega plaza zasuta in obadva mrtva izkopana. Kako toži pravični Job? „Kakor orel z visočine na mirni plen svoj švigne, tako zgrabi smrt svoj plen, ki smo prahú sinovi.“

Ziljska Bistrica. V nedeljo dne 12. svečana je priredilo naše izobraževalno društvo „Zila“ pri Hrepcu v Zahomecu pustno veselico, ki se je jako dobro obnesla. Velika množica ljudstva se je zbrala v gostilniških prostorih, katere so bile zahomska dekleta prav lepo okrasile. Po kratkem nagovoru gosp. predsednika Kriegl-na je prišla na vrsto igra „Zamujeni vlak“. Res, imenitno so nastopili naši fantje. Vsi so prav dobro igrali, posebno pa moramo pohvaliti g. Franceta Schnabla, ki je imel glavno vlogo ter jo tudi res izvršno igral. Zato pa tudi splošno navdušenje po igri. Nasprotniki, ki so bili v znatnem številu navzoči, so kar strmeli. „Kak' ste pa to vkup spravili?“ smo jih slišali povpraševati. Veliko smeha sta povzročila tudi g. sirar Zdravko Zwitter in pa mizarški mojster Schnabl, ki sta kot „Ukca“ oblečena v cokljah nov ples, takozvani „Ukovski valček“ plesala. Pa tudi drugi smo se prav pridno sukali z vrlemi Ziljankami. Le prehitro so pretekle lepe urice. Pohvaliti moramo tudi domači pevski zbor, ki je nas z ubranim petjem razveseljeval. Posebno krepak vtis je napravila klasna pesen „Jaz sem Slovan“, ko smo navdušeno zapeli.

Dobro smo se torej imeli, pokazali smo nasprotnikom, da niso samo tam nebesa, kjer se „heila“, ampak da se človek v pošteni slovenski družbi veliko boljše zabava. Nam pa naj bodeta vspeh v spodbujno k nadaljnjemu delovanju na narodnem polju. Da bi naše društvo le kmalu zopet kaj enakega priredilo, to je naša želja in pa, čujte in strmite, tudi želja naših — nasprotnikov. Pri ustanovitvi tega društva so se nam posmehovali, a zdaj so se prepričali, da smo mi narodni Slovenci vendar še kaj vredni.

Prvih 5000 kron

za „Narodno šolo“ v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem.

Kdo jih je dal?

Št. Jakobčani smo dali K 2772:30, ostala Koroška je dala K 2047. Koroška vkup tedaj 4819 K 30 vin. Amerika je dala 50, Štajarska 42:50, Primorsko 20, Kranjska 42:50, Moravsko 10 in Srbsko 10 kron.

Kaj neki si pripovedujejo navedene številke? Skrivoma si marsikaj šepetajo na uho; o nečem pa se razgovarjajo na glas: „Vidite, kako zelo potrebna je „Narodna šola“ v Št. Jakobu v Rožu. Dasi šentjakobčani in Korošci sploh niso premožni, so vendar za „Narodno šolo“ v treh mesecih žrtvovali že 4819 kron. Ali to ni očividni dokaz, da Korošci smatrajo novo šolo za prepotrebno ladjo rešilko, ki naj jih reši potopa v morji nasilnega ponemčevanja po javnih ljudskih šolah?“

Dà, tako je, dragi rojaki! Če se Slovenci na Koroškem hočemo obraniti, si moramo oskrbeti še več narodnih šol, za sedaj pa — vsled nove železnice — najpotrebnejšo „Narodno šolo“ v Št. Jakobu v Rožu. A kje so naše moči? Z vsemi svojimi žrtvami pač moremo pokazati svojo dobro in svojo najboljšo voljo — višje pa ne moremo. Moči naše so kljub najboljši volji preslabe ter bodo — brez izdatne bratske pomoči — omagale.

Zato pa z zahvalo za dozdane podpore združujemo novo prošnjo: bratje Slovenci in sestre Slovenke, ne zapustite nas!

Vedimo in bodimo uverjeni, da s šentjakobsko „Narodno šolo“ zidamo trdnjavo vse mu narodu slovenskemu.

Kajti če pade meja, je v nevarnosti sredina. Ta zavest naj podvoji našo radodarnost in — delavnost! Prispevke prejema Matej Ražun, župnik, pošta Št. Jakob v Rožu, Koroško.

Fr. Kobentar, župan. Fr. Majer, načel. šol. sveta. M. Ražun, župnik.

Društveno gibanje.

Hodiše. Pevsko društvo „Zvezda“ priredi na pustno nedeljo dné 5. marca 1905 ob 4. uri popoldne pri Kramarju v Hodišah predpustno veselico. Spored: 1. Pozdrav. 2. Govor. 3. Igra v dveh dejanjih „Pravica se je izkazala“. Med posameznimi točkami poje domače pevsko društvo „Zvezda“.

Hranilnica in posojilnica za Kleče, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ima svoj letni občni zbor v nedeljo dné 5. sušca 1905 ob 3. uri popoldne v svoji lastni hiši v Podravljah s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o letnem delovanju. 2. Razdelitev čistega dobička. 3. Volitev načelstva ter računskih pregledovalcev. 4. Sprememba pravil. 5. Poročilo o izvršeni reviziji. 6. Razni nasveti. Ako bi ob določenem času ne bilo zadostno število zadrušnikov, se vrši zborovanje v nedeljo dné 26. sušca 1905 ob isti uri in z istim dnevnim redom pri vsakem številu zadrušnikov. — K obilni udeležbi vabi *načelnistvo.*

Hranilnica in posojilnica pri Devici Marji na Jezeru v Prevaljah, registrovana zadruga z neomejenim poročtvom, bo imela svoj letni občni zbor v nedeljo, dné 5. marca, ob 3. uri popoldne v hranilnični pisarni gostilne pri „Štöcklu“. Zborovanje se je preložilo, ker prvo ni bilo postavno sklicano. Taisto se vrši v sledečem redu. 1. Poročilo o delovanju posojilnice in odobritev letnega računa. 2. Razdelitev čistega dobička. 3. Volitev novega odbora in računskih pregledovalcev. 4. Razni nasveti in predlogi. — Ako bi ob določenem uri ne bilo zastopano zadostno število glavnih deležev, se bo eno uro pozneje brezpogojno, pri vsakem številu udeležencev, sklepalo. K polnoštevilni udeležbi vabi vse zadrušnike *načelnistvo.*

Prevalje. (Delovanje katoliškega delavskega društva l. 1904.) Društvo je imelo 12 zborovanj ter eno vrtno veselico. Govornikov je nastopilo 11 ter imelo skupno 25 govorov in sicer g. Lavrinec 8 govorov, g. Serajnik 4, Simon in Abraham vsak po 3 govore; č. g. Dobrovc, gg. Osana, Tojuko, Iv. Grafenauer, Kotnik, Petrič in Onat vsak po 1 govor. Govori so bili narodni ter organizatorični. Rednih udov je imelo društvo 72; podpornih pa 15. Dohodkov je imelo K 601:96, stroškov pa K 495:54. Podpiralo je društvo 50 udov skupaj 587 dni ter izdalo za podpore 281 K 80 vin. Tudi delavska knjižnica je lepo napredovala. Šteje koncem leta 1904: 500 slovenskih ter 300 nemških knjig. Knjižnice se je posluževalo 298 oseb ter si izposodilo do zdaj še ne doseženo število 2322 knjig; torej 1122 knjig več kot l. 1903. To število izposojenih knjig jasno kaže, da ljudstvo rado bere dobre knjige. Ker nam bode s časoma knjig primanjkovalo, prosimo vse one, ki imajo primerne knjige, kojih sami ne rabijo, naj blagovolijo taiste poslati katoliškemu delavskemu društvu. Kot plačilo za blagodejanje bodi vsem darovateljem zavest, da pomagajo s tem odstraniti napake, koje vedno v večji meri povzročajo naše ponemčevalne šole. V preteklem letu so darovali različne knjige č. g. župnik Kesnar, g. Knafelc iz Beljaka (4 letnike Dom in Sveta) ter gg. kapelana, za kar jim bodi tem potom izrečena iskrena zahvala.

Shod podružnice sv. Cirila in Metoda za Libuče in okolice se je dné 26. februarja t. l. izvršno obnesel. Natančneje poročilo prinesemo prihodnjič.

„Posojilnica za Št. Lenart pri sedmih studenih in okolico, registrovana zadruga z neomejeno zavezo“, je izdala za svoje 12. upravno leto sledeči računski zaključek: Posojilnica uraduje v farovžu vsako nedeljo od 3. do 5. ure popoldne. Ta dan se sprejemajo vloge, prošnje za posojila, obresti in vračila na glavnico, izjave pristopa, izstopa in odpovedi, izplačujejo vloge, obresti in posojila ter dajejo pojasnila in pravila. Pristopilo je 12 zadrušnikov z 11 upravnimi deleži in 1 glavnim deležem. Izstopili so 4 zadrušniki z 2 upravnimi deležema in z 4 glavnimi deleži. Ostalo je 153 zadrušnikov z 97 upravnimi deleži in z 70 glavnimi deleži. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 153, uničilo pa 70, obstoji torej 392 knjižice za K 217.619:66, in iznaša povprečna vloga K 555:15. Posodilo se je na novo 24 zadrušnikom, 19 zadrušnikov je pa posojila popolnoma vrnilo; dolžnikov je torej 146, ki dolgujejo skupaj K 77.228 ali povprek K 533:06. Čistega dobička je bilo K 1248:40, ki se razdeli po sklepu občnega zbora ob dne 2. februarja 1905 tako-le: Načelnstvo dobi nagrade K 440—. Za dobrodelne namene K 190—. Ostanek K 613:40 se pridene rezervni zakladi, ki znaša K 3686:15 in bode torej narastla

hati učile; govorijo dalje, naj si napravijo vodovod, ne iz naših skromnih mošnjčkov, ampak iz lastnih žepov, a to jim ne diši. Davkov plačujejo ti ljudje v bogo malo, da celo nič, radi bi imeli povsod prvo besedo; poznate jih! Da g. Petek pri takih ljudeh ni iskal časti, to mu je v čast. Res je neko ubogo, revno človeče hotelo zadnje mesece greniti njegovo bivanje med nami, a ono je bilo našuntano; le škoda, da niso napravili zgaga, slišali bi se gotovo le krofasti glasovi. Lastna hvala smrdi. Le ljudje, ki o cerkvenem cecilijanskem petju pojma nimajo, morejo bahaje pisati, da še nikoli popred tam ni bilo takega petja, kakor sedaj. Kdo pa je vpeljal v Grebinju cecilijansko petje in oskrbel večinoma iz lastnega vse potrebno? Kakoršno je bilo petje v Grebinju pod Holmerjem in Stanglom, pa Grebinj nikdar več slišal ne bo; gosp. Kreiner onim ni v stanu jermence od čevljev odvezati. Da jim je za cerkev, za pridigo itd. ravno toliko, kot za lanski sneg, vam prav lahko in tiho na uho pove „špitalska urša“.

Grebinjski Klošter. V 4. številki „Mira“ od dne 26. januarja t. l. je bil članek z nadpisom: „Grebinj“, podpis pa se je glasil: „Farani grebinjski“. Ta dopis ni bil sicer dolg, pa skoraj popolnoma neresničen in z jako robotnim peresom pisan. Ta članek, ki je napravil v grebinjski fari razkačenost, ki se do zdaj še ni pomirila, je, ako se pazljivo bere v vsej svoji vsebini, naperjen zoper podpisane, čeravno njegovo ime ni imenovano. Splošno prepričanje v Grebinju je, da je ta članek skoval človek, ki v grebinjski fari ni doma, ki je šel na limanice dvema klepetuljema, ki sta bili cerkveni pevki v Grebinju, in ki sta mu iz maščevanja poslali neresnično poročila. V tem članku se mi predbaciva dvojno. 1. Da sem trpel kot nekdanji oskrbnik grebinjske fare nemško cerkveno petje in da so vsled tega cerkvene pevke stavko naredile in 2. da bo treba novemu gospodu župniku „vsestransko pogrešani red“ vpeljati.

K prvi točki odgovorjam: O polnočnici božičnega praznika je djal odlični pevec, ki je, čeravno trd Nemec, že od nekdaj na večje praznike pri latinskem petju pomagal, eni pevki, ki je, pri orglah kakor steber stala, pa ni pela: „Poj, ali glej da s poti greš.“ Te opravičene besede so zadostovale, da je ona pevka še z eno tovaršico napravila štrajk; ostale pevke pa niso si upale same peti in vsa prošnja ponižnega in zelo postrežljivega g. organista (v dopisu zasmehovan kot „visokorodni“ g. Jurn) ni imela uspeha. Zdaj šele so dosedanji moški cerkveni pevci v družbi z drugimi v petju jako izvežbanimi močmi osnovali imeniten pevski zbor. Ker pa so trije udje nemškega rodu, in ker ni mogoče se naučiti latinske dolge maše tako-le čez noč, se je ta zbor pri svojem prvem nastopu v cerkvi tako „grozno“ pregrešil, da je samo enkrat nemško pel. Med tem časom je organist na vso moč učil 10 šolarjev v cerkveno-slovenskem petju. To je resnica.

Sploh meni očitati željo ali voljo koga pomemčevati, bi bilo smešno, ako bi ne bilo zame razžaljivo. „Vsakemu svoje!“ Tega gesla se tudi v narodnem oziru držim.

Na drugo predrzno očitaje zavoljo nereda naj odgovarjajo dejstva: Gg. župan in občinski svetovalec sta se meni v pričo novega gosp. župnika prav ganljivo v imenu občinskega odbora za natančno delovanje zahvalila, ravno tisto sta storila oba cerkvena ključarja in slednjič za me najmerodajnejša oseba, vč. g. dekan iz Velikovca, ki je na dan inštalacije gosp. župnika, ko je ob enem bila oddaja fare, vpričo zbranih duhovnih sobratov izrekel vsestransko priznanje podpisanemu za njegov trud. Ako pa sem si prizadeval do vsakega brez razločka narodnosti in političnega prepričanja biti prijazen in da sem si s tem pridobil ljubezen in spoštovanje vseh, mislim, da to ni nered.

G. dr. Marušič, ki je posodil pevcem 4 pevske bukvice, da bi se iz njih naučili edino, sicer pa prekrasno Marijino pesem „O Sanctissima“, ki se je v cerkvi res pela, je dobil v dopisu tudi nezasluzeno breco za svojo prijaznost. Na psovke „krofasti pevci“ itd. ne odgovorjam, s tem se je dopisun sam obsodil. Častite bralce „Mira“ prosim, da mi ne zamerijo, da takšne bolj osebne stvari objavljam. Javno sem bil napaden, javno moram se tudi braniti. In s tem je pri meni ta stvar končana.

Jaka Kindlman,
župnik.

Razne stvari.

Draga krava. Neki berlinski mlekarški list poroča, da so v Ameriki prodali neko kravo za 900 dolarjev, kar iznaša 4500 kron. Krava je bila šest mesecev na poizkušnji, a tekoma tega časa je požrla 1888 kilogramov najrazličnejše krme in dala je 2544 litrov mleka, iz katerega so izdelali okoli 160 kg masla.

„Gospod, moj pos je pravičen.“ Pred kratkem se je hotel odpeljati iz Ljubljane v Ame-

riko delavec Janez Petrovič, rodom iz Cerknice na Kranjskem, ne da bi bil še izpolnil vojaško dolžnost. Ko ga je na kolodvoru ustavil stražnik, mu je takoj pogumno pokazal potni list, glaseč se na ime Franceta Petroviča, češ, da je njegov „pos pravičen“. Ko mu je stražnik velel, naj se podpiše, je fant res korajžno prijel za pero in se dvakrat podpisal za Janeza. Šele ko ga je stražnik opomnil, da bi mu glasom potnega lista imelo biti ime Franc, se je fant vdal, nakar je bil povabljen nekoliko na ričet.

Velikan. V London je prišel te dni nenavaden orjak, Rus Mahnov, ki mu najbrže na celem svetu ni para. Mahnov nosi velikauski klobuk, ki ga morajo nalašč napraviti po obsegu njegove glave. Njegov mezinček tehta pol funta. Visok je orjak čez tri metre ter tehta 3½ centa. Za čevlje mora plačati okoli 100 gld. Še bolj nenavaden je njegov orjaški tek. Za prvi zajutrek pojé 18 trdo kuhanih jajc, 2 litra mleka ali čaja, 6 do 8 kosov kruha s surovim maslom. Za drugi zajutrk vzame 2 do 3 funte mesa, 5 funtov krompirja, 1 liter piva. Kosilo ima šele ob 5. uri popoldne ter pojé razun juhe 3 do 5 funtov mesa, perutnine, rib, prikuhe, 3 funte kruha ter pije 2 litra piva. Ob 9. zvečer večerja 15 jajc, kruh z maslom in 1 liter čaja. — Pri nas v Celovcu bi ta človek pač ne mogel izhajati, če bi imel še tako dobro plačo.

Drage besede. „Hrvatski branik“ je prinesel sledeči obračun: „Naš poslanec Čiro pl. Miletič je 25 let poslanec ter je izgovoril v tem času (po stenografskih zapisnikih) okoli 395 besed, a dobil je v tem času za saborsko poslanstvo 35.000 K, za državni zbor v Budapešti pa 168.000 K, tedaj skupno 203.000 K. Iz tega je razvidno, da nas ena njegova beseda velja skoraj 500 K.“ — Dobro bi bilo tudi pri nas napraviti take obračune za nekatere naše nemške deželne poslance.

Gospodarske stvari.

Kam pride denar?

Kar je kri v človeškem životu, to je denar v državi. In kakor ves život hira, če v enem ali drugem delu života, bodisi v nogah, bodisi v rokah ni več dosti krvi, in ves život boleha, če je preveč krvi v glavi, ali pri srcu, tako je v državi. Gorje če katerikoli del, kmetijstvo ali obrtnija, ali kateri drugi stan začnejo hirati vsled revščine.

Kmetje in obrtniki tožijo že dolgo časa o neznosnem svojem položaju! In kdo mu je kriv? Vzrokov je mnogo, eden izmed njih pa je brezskrbno gospodarstvo tam, kjer bi se dalo veliko prihraniti, in kjer se dá veliko zapraviti.

Dà dobro gospodarstvo se prične pri malem denarju, štediti se mora z belicem, tako se prihrani goldinar. A kdor z beliči štedi in je skop v malem, v velikem pa denar zapravlja, ta je najbolj nespameten gospodar. Takemu gospodarju je včasih podobna država. Zadnje dni se je razpravljala v državnem zboru neka zadeva, ki nam je kakor blisk v temno noč osvetila veliko gospodarsko rano.

Neki poslanec je govoril o železnici, ki se zdaj zida čez Ture, Karavanke v Trst. „Kratko je bilo navdušenje, kratka radost... mi vsi, ki smo tedaj glasovali za to železnico, smo se prenačili, in smo zdaj zato odgovorni. Po kratkem navdušenju smo se žalostni vzbudili in žalost bo tembolj čutna, ker bodo davkoplačevalci leta in leta plačevali milijone in milijone obresti dolga, ki se je napravil“, dejal je poslanec Skene. Stvar je ta: Stroški za zidanje železnice so bili v proračunu z 228 milijonov kron zračunani, in zdaj že se je račun zvišal za 91 milijonov, torej na 319 milijonov kron. Toliko se je račun prekoračil. Ali državni inženjerji niso znali popred računati, ali pa niso znali zidati? Ali pa država ni znala niti enega niti drugega?

V državnem zboru se je zdaj trdilo, da splošni projekti (načrti) niso bili natančno zračunjeni, da se je zidati začelo brez premisleka, bode-li zidanje za izračunano svoto mogoče, ali ne? In zdaj, ko se mora račun dodati 91 milijonov kron, se še ne vé, ali bo ta svota zadostovala ali ne? In bati se je, da bo ministrstvo v kratkem zopet tirjalo novih kreditov (novega denarja). Planinske železnice zidale so se že v prejšnjih časih, a preko-arelska železnica je proračun prekoračila le za 15 odstotkov.

Znano je, da se je z železnico vred sklenilo na severu države izkopati kanal od Donave do Odre. Le-ta zgradba stala bo približno tisti denar, kakor železnica! A načrt za ta prekop je menda še bolj nesmiseln. Kako se hoče v Odru priti, ko se 60 kilometrov od avstrijske meje naprej po nji niti pluti ne dá? Pruska država bi morala reko šele uravnati. In potem se dá po Odri voziti do Vratislave le z ladjami za 200 ton (= 20 vagonov); avstrijski načrt pa hoče imeti prekop za ladje 600 ton. Kako se pa naj s temi vozi po Odri? Prišle bodo vse na dno! In vrh tega se bo delal ta kanal večinoma po peščenem svetu, kjer dosti

vode ni. Voda se bo izgubila v tla, če se prekop ne bo betoniral (s cementom). Betoniranje pa bo zgradbo podražilo za 50 do 60%! In vse to ni v proračunu!

To so jako zanimive stvari. Tukaj se zakopava nešteti milijoni, in na drugi strani za najpotrebnejše gospodarske naprave — ni denarja! In ti preveliki stroški še dolgo niso vsi! Ta podjetja se ne izplačajo in potrebujejo pozneje leto za letom velikih podpor. Tako se zadolži država, tako se podkopava ljudsko blagostanje z brezmiselnim državnim gospodarstvom.

Da bi ne bilo v državnem zboru vsenemške obstrukcije, bi se nova železnica ne bila gradila in prekop od Donave v Odru bi se ne bil sklenil. S tem predlogom je hotela država pomiriti Wolfvolka in njegove prijatelje Lemiz-a in druge. Naši koroški nemški poslanci Steinwender in drugi so z navdušenjem delali za te načrte, oni naj bodo vsi za nje odgovorni. Podobni smo postali mlademu gospodarju, ki se vozi s kočijo semtertja. Stari so hodili peš in delali doma. Ne vemo še, kaj bode nova železnica vozila. Če ne kaj drugega bo izvažala naše ljudi v Ameriko, ker nikdo več tukaj hlapčevati ne bo hotel. V državi in v deželi imajo pač preveč besede ljudje meščani, ki razmer na kmetih ne poznajo. Meščanom je prva skrb, dobiti prekmorskega blaga za par vinarjev ceneje in zato tirjajo na vseh straneh novih železnic, pa ne pomislijo, da bo ljudstvo pri tem obubožalo in da nam ceneje tuje blago ne bo v korist, če denarja več ne bomo imeli. In kmetje? Žal, da se za vse to ne brigajo več. Žal, da jih je toliko, ki jim uga-jajo liberalne čenčarije o napredku, da se dajo tako lahko loviti mestni gospodi, ki se jim pri volitvah pride laskat in jih ščuvati proti praviim njihovim prijateljem. Zgradba naših železnic — skoro da vseh — napravilo je državi ogromnih dolgov in približno 50 milijonov kron se mora vsako leto plačevati še povrh, ker so pasivne! Zabredlo se je že daleč v blato, in kakor slepi drvimo še naprej — kam? Bog vé, kje bo konec teh zmot.

Listnica uredništva.

Radi preoblega gradiva nismo mogli vseh pravočasno došlih dopisov priobčiti, ter prosimo gospode dopisnike potrpljenja do prihodnje številke.

Izvrsten okus kave dosežete s primešanjem
Vydove žitne kave
POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Pošta 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.
„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljani mesečnik.
Vydova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Zahvala.

Podpisano cerkveno predstojništvo v Šmihelu nad Pliberkom se tukaj javno zahvaljuje koroški deželni požarni zavarovalnici, katera je brez kakšne ovire ali odtege pošteno izplačala zavarovalni znesek od gospodarskega posloplja župnišča v Šmihelu v znesku 3000 kron (reči tritisoo kron). Priporočamo jo najtopleje vsakomur kot domačo zavarovalnico.

Cerkveno predstojništvo Šmihel nad Pliberkom,
dné 15. svečana 1905.

Franjo Marinič, župnik l. r.

Lovro Kušej in Vid Verdič, cerkvena ključarja.

Potrjuje županstvo Bistrica dné 15. februarja 1905.

(L. S.) Župan: Ivan Tomic, m. p.

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 45 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine, po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po 1 gld. 20 kr., à la ogrske, trde, po 1 gld. 50 kr., ogrske, fine, po 1 gld. 80 kr. kilo. — Velike klobase ena 20 kr.

Slivovka, brinovec, pristen, liter od 70 kr. do 1 gld. 20 kr.

Natono brinovo olje in brinov evet liter po 1 gld. 60 kr.

To priznano dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Naturni brinjevec,

enoliterske steklenice po 2 kroni 50 vinarjev razpošilja France Pustotnik, žganjekuhar in posestnik v Blagovici, pošta Lukovica na Kranjskem.

Java kava

direktno od pridelovalca.

Pošilja se 5 kg vrečica, colnine prosta, brez vseh stroškov na vsako pošto postajo.

Marka **Javaflor**, najfinejša, „surova“ gld. 6-95
 fina, zelena „ „ 6-20
Java salvador, mešanica, „ 6-10
Kapucinska mešanica „pečena“ „ 7-
 Tudi druge vrste kave po zelo ugodni ceni.

Čaj

1 kilogram: gld. 2-80, — gld. 4- —, — gld. 5-50.

Turk & Comp.

posestnik plantaž na otoku Java. Pošiljatve iz skladišča v luki.

Trst, Acquadotto 62.

Cenilnik brezplačno in prosto.

Naznanilo.

Po smrti nepozabnega mi soproga g. Emila Mehlhofer mi je došlo mnogo vprašanj, ali bom nadaljevala njegovo

**pasarsko
obrt.**

Dovoljujem si zato naznaniti, da bodem vodila s spretnim vodjem obrt svojega moža naprej, in prosim zlasti č. duhovščino za cenjena naročila z zagotovilom, da bodem vsako na-

ročilo najtočneje in najceneje izvršila.

V Celovcu, dné 24. februarja 1905.

Marija Mehlhofer.

Kmetija na prodaj.

V Logivasi, pošta Vrba ob jezeru na Korškem, se prodá kmetija, p. d. pri Kokalu, obstoječa iz 32 oralov svetá s hišo in skednjem vred za 4500 goldinarjev. Kupec mora prevzeti vžitkarja. Ponudbe pod naslovom: **I. A. V. poste restante v Beljaku.**

OVES

(„Willkomm“).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 50 kil za eno oralo. — Podpisano oskrbnništvo pošilja 25 kil za 9 K, 50 kil za 17 K, 100 kil za 32 K z vrečo vred. Uzorce po 5 kil pošilja s pošto franko proti 3 K 20 vin. predplačila.

Oskrbništvo graščine Golič
pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

Tiskarna družbe sv. Mohorja
se vljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pis-
menih zavrtkov itd. po najnižjih cenah.

Kupujte národní kolek!

Častna izjava.

Podpisani Jakob Pogatschnig, tovarnar volnenih izdelkov v Velikovcu, obžaluje, da je gospoda Antona Dietnerja in Ludovika Rischniga, tovarnarja volnenih izdelkov v Velikovcu, dné 9. prosinca 1905 na sejmu v Pliberku javno osramotil in razžalil, opozivlja žaleče izraze in trditve kot popolnoma neresnične s prošnjo, da mu odpustita in odstopita od sodnega postopanja, ter končno izjavlja, da absolutno nima povoda dvomiti o trgovski ali osebni časti obeh gospodov in reelnosti njunih podjetij.

Pliberk, dné 7. svečana 1905.

J. Pogatschnig l. r.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo

izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele radi tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:**

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg šte. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. — **Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:**

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamič, opankar; Zofija Vukelič, šivilja; Josip Seljanič, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares zajamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Dobiva se povsod!

Varstvena znamka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Aksijski kapital K 1.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčlje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dné vloge do dné vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.